

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
01 4735 531
gp@zagovornik-rs.si

Številka: 050-1/2023/5

Datum: 1. 6. 2023

Zadeva: OCENA 106. ČLENA POSLOVNIKA MESTNEGA SVETA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

POVZETEK POBUDNIKOVIH NAVEDB

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju Zagovornik) je dne 2. 2. 2023 prejel pobudo Svetniškega kluba Levice, Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju Pobudnik) za oceno skladnosti 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana¹ z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo² (v nadaljevanju ZVarD).

Pobudnik navaja, da je bil na 1. izredni seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL) 23. 1. 2023 priča proceduralnim manevrom s strani župana MOL in vodje svetniškega kluba Gibanja Svoboda, ki naj bi predstavljali poseg v pravico izvoljenega predstavnika ljudstva na državnem ali lokalnem nivoju do enakopravne možnosti za delovanje in razpravo v organih odločanja, ne glede na njihovo politično prepričanje oz. strankarsko pripadnost. Večjemu številu mestnih svetnikov naj bi bila namreč na podlagi njihove politične pripadnosti onemogočena jasno izražena želja do razprave na seji, ki je bila sklicana na njihovo zahtevo.

Določba 106. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana naj bi vsakokratni koaliciji v mestnem svetu omogočala, da razpravo o določeni točki dnevnega reda kadarkoli konča, ne da bi bila mestnim svetnikom, ki so prijavljeni k besedi, omogočena razprava in ne da bi se o predlaganih sklepih opravilo glasovanje. Tako sta koalicijska svetniška kluba, Liste Zorana Jankovića in Gibanja Svoboda, po koncu lastne razprave zaključila obravnavo tretje točke dnevnega reda in s tem izredno sejo končala. Vrstni red prijavljenih razpravljavcev je določil župan, do besede pa so lahko prišli le mestni svetniki koalicijskih svetniških klubov.

Pobudnik meni, da gre za grobo in nedopustno kršitev temeljnih načel demokracije in diskriminatorno obravnavo mestnih svetnikov na podlagi njihove politične pripadnosti. Mestnemu svetu je bila na tak način onemogočena tudi pristojnost, da obravnava in sprejema akte MOL, ki je določena v 26. in 27. členu Statuta MOL. Pobudnik Zagovorniku predlaga uvedbo postopka za oceno diskriminatornosti 106. člena Poslovnika Mestnega sveta MOL, ki takšno obravnavo oziroma diskriminacijo omogoča.

OPIS POSTOPKA PRI ZAGOVORNIKU

Zagovornik lahko na podlagi 38. Člena ZVarD oceni, da je določen zakon ali drug predpis diskriminatornen. O tem lahko obvesti predlagatelja postopka za oceno ustavnosti in

¹ Poslovnik Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21-uradno prečiščeno besedilo).

² Uradni list RS, št. 33/16 in nadaljnji.

zakonitosti ali z zahtevo začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil.

Pri oceni diskriminatornosti predpisa Zagovornik glede na definicijo diskriminacije iz 4. člena ZVarD in ob upoštevanju sodne prakse Ustavnega sodišča RS upošteva naslednje kriterije:

- 1) ali se zatrjevano različno obravnavanje nanaša na zagotavljanje oziroma uresničevanje človekove pravice oziroma temeljne svoboščine, druge pravice, pravne interese in ugodnosti;
- 2) če se, ali obstaja različno obravnavanje pobudnika in tistega, s katerim se pobudnik primerja;
- 3) ali sta dejanska položaja, ki ju pobudnik primerja, v bistvenem enaka in torej razlikovanje temelji na varovani osebni okoliščini, kamor skladno s 1. členom ZVarD štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katerakoli druga osebna okoliščina (prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka);
- 4) če je odgovor na prva tri vprašanja pritrdilen, ali je ta poseg ustavno dopusten.

BESEDILO IZPODBIJANIH DOLOČB

Besedilo 106. člena Poslovnika Mestnega sveta MOL se glasi: *»Svet lahko pri posamezni točki po odprtju razprave kadarkoli odloči, da se obravnava zadeve preloži ali konča. Pobudnik obravnavane zadeve se lahko opredeli do predloga za preložitev obravnave oziroma za končanje obravnave. Opredelitev lahko traja največ eno minuto.«*

ZAGOVORNIKOVA OCENA

Iz 106. člena Poslovnika Mestnega sveta MOL ne izhaja, da bi bila politična pripadnost (članstvo v stranki) ali pa politično prepričanje kogarkoli razlog za domnevno slabšo obravnavo, ki naj bi se kazala v onemogočanje razprave opozicijskim občinskim svetnikom pri določeni točki dnevnega reda. Slednje namreč ni posledica političnega prepričanja članov opozicije (ki imajo lahko celo različna politična prepričanja), ampak zakonsko predpisanega načina odločanja občinskega sveta. Zakona o lokalni samoupravi³ (ZLS) namreč v 35. členu določa, da občinski svet sprejema odločitve na svoji seji **z večino opredeljenih glasov navzočih članov**. Enako določa tudi 69. člen Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Na tak način mestni svet odloča o vseh zadevah in ne zgolj o tem, da se obravnava posamezne točke preloži ali konča.

To pomeni, da so sprejete tiste odločitve, za katere je glasovala večina opredeljenih navzočih svetnikov. Katera politična stranka ali stranke bodo v mestnem svetu dosegle večino, je odvisno od odločitve volivcev na vsakokratnih volitvah, pri čemer niti ni nujno, da izvoljeni svetniki pripadajo katerikoli politični stranki. Iz navedenega je razvidno, da glasovanje ni povezano z osebnimi okoliščinami občinskih svetnikov (konkretno z njihovim političnim prepričanjem), ampak je odvisno od tega, ali se s predlagano točko dnevnega reda strinja večina svetnikov. Res je, da večino praviloma lažje dosežejo svetniki, ki so člani koalicije, vendar pa članstvo v koaliciji oziroma opoziciji ni osebna okoliščina v smislu ZVarD, pač pa posledica demokratičnih procesov v družbi (volitev) in povolilnih dogovorov izvoljenih.

Pogoj za ugotovitev diskriminatornosti predpisa je neenaka obravnava oseb v enakem oziroma primerljivem položaju zaradi varovane osebne okoliščine. V konkretnem primeru je treba torej presoditi, ali obstaja različno obravnavanje pobudnika in tistega, s katerim se pobudnik

³ Uradni list RS, št. 72/93 in nadaljnji.

primerja in ali sta dejanska položaja, ki ju pobudnik primerja, v bistvenem enaka in torej razlikovanje temelji na osebni okoliščini političnega prepričanja.

Položaj mestnih svetnikov, ki so člani določene politične stranke, je odvisen od rezultata demokratičnega procesa (t.j. vsakokratnih volitev v mestni svet) in poznejšega sklepanja koalicij, pri čemer se lahko članstvo v koaliciji in opoziciji v posameznem sklicu občinskega sveta tudi spreminja. Zato dejanska položaja, ki ju pobudnik primerja, (i) v bistvenem nista enaka, (ii) prav tako pa tudi morebitno razlikovanje ne temelji na osebni okoliščini političnega prepričanja, ampak je posledica izida demokratičnega procesa na podlagi volitev v mestni svet in stvar poznejše izbire izvoljenih mestnih svetnikov glede oblikovanja koalicije oziroma opozicije.

Pobudnik, kot svetniški klub, ki ima v Mestnem svetu MOL manjšino glasov, primerja svoj položaj s položajem svetniških klubov, ki imata v mestnem svetu večino. Gre za položaja, ki nista enaka niti primerljiva. Pobudnik bi svoj položaj lahko primerjal s članom vsakokratne opozicije v Mestnem svetu, ti pa so na podlagi 106. člena Poslovnika MOL obravnavani enako, ne glede na to, kateri stranki pripadajo.

Glede na to, da Zagovornik v konkretnem primeru ni ugotovil neenake obravnave pobudnika z osebami v enakem oziroma primerljivem položaju in da razlog za obravnavo, ki se Pobudniku zdi sporna, ni osebna okoliščina, varovana po ZvarD, Zagovornik ocenjuje, da izpodbijana določba 106. člena Poslovnika ZvarD ni diskriminatorna.

Navedeno ne pomeni, da problematika, ki jo pobudnik izpostavlja ni relevantna – vendar ne gre za vprašanje diskriminacije oziroma za tematiko, ki bi sodila v pristojnost Zagovornika. Zagovornik lahko na Ustavno sodišče vloži zahtevo za oceno ustavnosti predpisa le za zadeve, za katere je pristojen.

Glede na navedeno, Zagovornik glede na vsebino izpodbijanega predpisa ni pristojen za vložitev zahteve za oceno ustavnosti predpisa. Na podlagi 23.a člena Zakona o ustavnem sodišču⁴) so za to med drugim pristojni naslednji subjekti: državni zbor, tretjina poslancev, državni svet, vlada in reprezentativno združenje samoupravnih lokalnih skupnosti, če so ogrožene pravice samoupravnih lokalnih skupnosti.

Pripravila:
Sergeja Oštir
Samostojna svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Pregledala:
Marjeta Janežič
Vodja Oddelka za ugotavljanje
diskriminacije, spremljanje in zagovorništvo

Poslati:
- pobudniku,
- zbirka dok. gradiva.

⁴ Ur. l. RS, št. 15/94 in nadaljnji.